

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani

OBVESTILA

republiške matične službe

1984

Št. **3**

O P R A V I Č I L O !

Pričujoča številka Obvestil je bila pripravljena za natis jeseni 1984, vendar smo originalni rokopis založili. Čeprav vsebina ni več povsem aktualna, se nam zdi prav, da številko natisnemo in pošljemo naročnikom, saj mnogi hranijo komplet Obvestil.

Za veliko zamudo se opravičujemo.

Lep pozdrav!

NUK

Republiška matična služba

VSEBINA:	str.
- Posebni pogoji za občinsko matično knjižnico (Osnutek II)	3
- Miša Sepe: Posebni pogoji za občinske matične knjižnice - osnova za izgradnjo sodobne splošnoizobraževalne knjižnične mreže v Sloveniji	5
- Področni posveti splošnoizobraževalnih knjižnic	19
- Miša Sepe: Potek akcije "Več knjig v knjižnice"	35

Posebni pogoji za občinsko matično knjižnico
(Osnutek II)

1. Knjižnični delavci

Najkasneje do leta 1990 mora imeti občinska matična knjižnica najmanj 2 knjižnična delavca na vsakih 10.000 prebivalcev v občini. Knjižnice, ki so ta minimalni pogoj dosegle, imajo poleg tega še posebna delavca za razvoj in matično dejavnost.

Razmerje med strokovnimi knjižničnimi delavci je 1 bibliotekar ali višji knjižničar : 1 knjižničarju ali knjižničnemu manipulantu. Delavec za razvoj in matično službo je bibliotekar ali višji knjižničar. Razmerje med strokovnimi delavci in upravnimi oziroma tehničnimi delavci je 3:1.

Knjižnice, ki so dosegle minimalne standarde, načrtujejo delavce v skladu z normalnimi standardi in glede na doseženo stopnjo razvoja.

2. Knjižnično gradivo

Najkasneje do leta 1990 mora vsaka občinska matična knjižnica doseči srednji normativ 2 knjigi na prebivalca, medtem ko je treba letni prirast gradiva takoj uskladiti z minimalnim standardom 100 knjig na 1.000 prebivalcev in najmanj 5 naslovov časopisov in časnikov na 1.000 prebivalcev. Struktura gradiva mora biti v skladu z dogovorjenimi standardi. Občinske matične knjižnice morajo imeti poleg slovenskih časopisov in časnikov tudi izbor najpomembnejših jugoslovanskih in po možnosti tudi nekaj tujih časopisov in časnikov.

Matična knjižnica ima posebno zbirko bibliotekarskega priročnega in strokovnega gradiva, pri čemer mora imeti vse slovenske in najpomembnejše jugoslovanske publikacije. Knjižnično gradivo mora biti strokovno urejeno po standardih. Notranja organizacija matične knjižnice mora biti v skladu z dogovorjenimi standardi.

3. Prostor in tehnična opremljenost knjižnic

Najkasneje do leta 1990 je treba matičnim knjižnicam zagotoviti najmanj 2/3 po standardih predvidenega prostora za obstoječe gradivo. Vsaka matična knjižnica

mora imeti telefon, poleg tega pa naj v skladu z razvojem knjižnično informacijskega sistema in glede na stopnjo razvoja posamezne knjižnice nabavi komunikacijsko in drugo tehnično opremo kot npr. kopirni aparat, opremo za uporabo avdiovizualnega in mikrofilmskega gradiva, računalniški terminal, teleprinter in drugo.

Občinske kulturne skupnosti, ki bodo predlagale svoje občinske splošnoizobraževalne knjižnice za matične, morajo predložiti Strokovnemu svetu za knjižničarstvo SRS srednje-ročni program razvoja knjižnice, ki bo v občini sprejet in vključen v srednjeročni načrt razvoja občine. Knjižnice, ki v času prijave ne bodo izpolnjevale predlaganih minimalnih standardov, bodo lahko imenovane za matične knjižnice le pogojno.

Posebni pogoji za občinske matične knjižnice - osnova
za izgradnjo sodobne splošnoizobraževalne knjižnične
mreže v Sloveniji

/Miša Sepe/

Letos julija se je iztekel rok, ki ga je Zakon o knjižničarstvu v svojem 44.členu predvidel za novo imenovanje občinskih matičnih knjižnic. Matična in instruktorska služba NUK, ki ji novi zakon nalaga tudi pripravo strokovnih gradiv za Strokovni svet za knjižničarstvo je pripravila "Osnutek posebnih pogojev za občinske matične knjižnice" in krajšo analizo doseganja teh pogojev v SIK posameznih občin. O osnutku in o analizi smo se pogovorili z vodji SIK na šestih področnih posvetih, ki smo jih organizirali v juniju. Osnutek smo dopolnili na podlagi pri-pomb in mnenj vodji SIK, področne analize pa strnili v enoten pregled, ki bo, tako vsaj upamo, služil za podlago razpravi v Strokovnem svetu za knjižničarstvo SRS.

Izhodišča za pripravo osnutka "Posebni pogoji za občinske matične knjižnice!"

Pri pripravi osnutka smo v prvi vrsti upoštevali Zakon o knjižničarstvu¹, zlasti člene od 27. do 34. ki obravnavajo matične knjižnice, 29. člen, ki v grobem našteva pogoje za imenovanje matične knjižnice in 44. člen, ki določa rok in postopek za imenovanje občinskih matičnih knjižnic.

Pri podrobnejšem določanju pogojev iz 29.člena smo se oprli na Standarde v splošnoizobraževalnih knjižnicah Slovenije², ki so že prešli skozi strokovne razprave in za katere upravičeno domnevamo, da bodo jeseni dokončno sprejeti v Kulturni skupnosti Slovenije. Ker vemo, da so splošnoizobraževalne knjižnice v Sloveniji neenakomerno razvite, v posebnih pogojih ne predlagamo optimalnih ali najvišjih standardov, pač pa smo izbrali najnižje še strokovno sprejemljive standarde, ki sicer knjižnicam ne zagotavljajo pogojev za celotno izpolnjevanje nalog Zakona o knjižničarstvu, omogočajo pa vsaj osnovne pogoje za začetek matične dejavnosti, kot jo predpisuje zakon.

Doseganje posebnih pogojev smo preverjali na podlagi podatkov o delu SIK v letu 1982 (podatki iz leta 1983 še niso dostopni). Pri analizi upoštevamo vseh 6 mariborskih občin kot celoto, ker ima Maribor za vse občine eno splošnoizobraževalno knjižnico, pri Ljubljani obravnavamo vsako občino posebej, izračunali pa smo tudi skupne kazalce za Ljubljano kot celoto.

29.člen Zakona o knjižničarstvu določa za matične knjižnice tele posebne pogoje: "Za opravljanje matičnih dejavnosti je lahko določena knjižnica, ki ima dovolj usposobljenih strokovnih kadrov, obsežno in urejeno knjižnično gradivo in primerno tehnično opremo." V predlogu posebnih pogojev smo to zahtevo razdelili na tri skupine:

Knjižnični delavci

Knjižnično gradivo

Prostor in tehnična opremljenost knjižnic

Potreba o primernih prostorih sicer v 29.členu ni posebej navedena, je pa podana v 14.členu in velja torej za vsako knjižnico, ne le za matične. V posebne pogoje smo jo vključili zaradi tega, ker večina SIK v Sloveniji nima primernih prostorov niti za osnovno delo, premajhni in neprimerni prostori pa že vnaprej preprečujejo tako sodobno ureditev in organizacijo dela v knjižnicah, kot tudi vsakršno sodobno tehnično opremo.

1. Strokovni delavci

Standardi v splošnoizobraževalnih knjižnicah Slovenije navajajo v poglavju 8.2.:

"V SIK se za zaposlovanje knjižničarskih delavcev upoštevajo naslednji standardi:

1 strokovni in

1 tehnični knjižničarski delavec na 10.000 prebivalcev ali

1 strokovni delavec v standardnem razmerju na vsakih 10 - 12.000 izposojenih knjižnih enot ali

1 strokovni delavec na vsakih 6.000 enot žive knjižne zaloge.

1 strokovni delavec za specifični program dela z mladimi, če je na območju knjižnice najmanj 3.000 mladih do 15.leta starosti ali

1 strokovni delavec na 3.000 enot knjižničnega gradiva v posebni zbirki, če je frekvenca letnega obrata gradiva vsaj 2 enoti.

Poglavje 8.6 pa še določa:

"Upravni in tehnični delavci drugih profilov se v SIK zaposlujejo glede na potrebe, a največ v razmerju 1:3 napram strokovnim knjižničarskim delavcem.

Od vsega naštetega smo v osnutku posebnih pogojev predlagali najnižji možni standard: 2 knjižnična delavca na vsakih 10.000 prebivalcev v občini in en delavec za razvoj matične dejavnosti. Pri analizi doseženega stanja smo primerjali dejansko število knjižničnih delavcev v SIK s standardom 2 delavca na 10.000 prebivalcev. Rezultati so naslednji: 100% in več minimalnega standarda dosegaajo knjižnice 17

občin: Celje, Idrija, Izola, Kočevje, Koper, Kranj, Ljubljana-Center, Maribor (vse občine), Nova Gorica, Novo mesto, Postojna, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Tolmin, Trbovlje, Tržič in Vrhnika. Od tega je 8 knjižnic večjih regionalnih središč, katerih naloge presegajo občinske okvire in imajo včlanjenih tudi veliko občanov iz drugih občin (dnevna migracija).

80% - 100% minimalnega standarda dosegaajo knjižnice 11

občin: Ajdovščina, Hrastnik, Ilirska Bistrica, Jesenice, Litija, Ljubljana Moste-Polje, Murska Sobota, Piran, Ribnica, Sežana in Titovo Velenje. Tudi v tej skupini je ena knjižnica, ki ima širše naloge in deluje preko občinskih meja.

60% - 80% minimalnega standarda dosegaajo knjižnice 10

občin: Cerknica, Kamnik, Ljubljana-Bežigrad, Mozirje, Ptuj, Radovljica, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Škofja Loka in Zagorje. Tudi v tej skupini je ptujska knjižnica s širšimi nalogami.

40% - 60% minimalnega standarda dosegaajo knjižnice 11

občin: Brežice, Črnomelj, Gornja Radgona, Grosuplje, Laško, Lenart, Lendava, Ljubljana-Šiška, Ljubljana Vič-Rudnik, Ljutomer, Logatec, Šmarje pri Jelšah in Trebnje.

20% - 40% minimalnega standarda dosegaajo knjižnice 7 občin:

Domžale, Dravograd, Krško, Ormož, Radlje ob Dravi, Sevnica in Šentjur.

manj kot 20% minimalnega standarda pa dosegaata 2 občini:

Metlika, ki sploh nima rednega delavca, in Žalec, ki z enim delavcem v knjižnici dosega 13% minimalnega standarda.

Še enkrat moramo poudariti, da izpolnjevanje minimalnega standarda še nikakor ne zagotavlja normalnega dela in da je treba zlasti pri večjih SIK z razgibano dejavnostjo, z oddelkom za mladino, domoznansko zbirko in drugim, potrebe po delavcih izračunavati po vseh predloženih standardih.

Ugotovitev, da tudi ta minimalni standard dosega v Sloveniji vsega le 17 občinskih knjižnic, je več kot porazna.

Knjižnično gradivo

Standardi v splošnoizobraževalnih knjižnicah Slovenije določajo temeljno knjižnično zalogo takole:

- 6.3. V svoji temeljni knjižnični zalogi naj ima SIK po-
prečno po 3 knjige na prebivalca
6.3.1. Najmanjša temeljna knjižnična zaloga mora znašati
najmanj po 1 knjigo na prebivalca.

Letni prirastek gradiva pa je določen takole:

- 6.4. V tekočem letu se kot poprečno doseženi standard pri-
rastka knjižničnega gradiva upošteva, kadar knjižnica
doseže (z nakupom, obveznim izvodom, darovi, zamenjavo,
odkupi KSS), dotok 200 knjig oziroma enot na 1.000 pre-
bivalcev.
6.4.1. Za čisti letni nakup novega knjižničnega gradiva se
upošteva standard najmanj 100 knjig na 1.000 prebi-
valcev.

V predlaganih posebnih pogojih za matične knjižnice smo uporabili dva sedanji situaciji prirejena kazalca: za temeljno knjižno zalogo smo predložili srednji standard 2 knjigi na prebivalca, za letni prirast pa polovični standard 100 knjig na 1.000 prebivalcev ali 1 nova knjiga na vsakih 10 prebivalcev. Primerjava teh meril s podatki iz leta 1982 nam pokaže takole sliko:

a) Temeljno knjižnično gradivo

100% in več od srednjega standarda dosegajo knjižnice v 14 občinah: Celje, Izola, Jesenice, Koper, Kranj, Ljubljana-Center, Nova Gorica, Novo mesto, Piran, Postojna, Radovljica, Ravne na Koroškem in Vrhnika.

80% - 100% srednjega standarda dosegajo SIK v 6 občinah: Hrastnik, Kočevje, Lendava, Murska Sobota, Škofja Loka in Tržič. V to skupino se uvršča tudi Ljubljana kot celota.

60% - 80% srednjega standarda dosegajo SIK v 15 občinah: Ajdovščina, Ilirska Bistrica, Kamnik, Lenart, Litija, Logatec, Maribor (vse občine), Ptuj, Sežana, Slovenske Konjice, Tolmin, Trbovlje, Titovo Velenje, Zagorje in Žalec.

40% - 60% srednjega standarda dosegajo SIK v 17 občinah: Brežice, Cerknica, Črnomelj, Domžale, Dravograd, Grosuplje, Laško, Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Moste-Polje, Ljutomer, Metlika, Mozirje, Ormož, Ribnica, Slovenj Gradec, Šmarje pri Jelšah in Trebnje.

20% - 40% srednjega standarda dosegajo SIK v 8 občinah: Gornja Radgona, Krško, Ljubljana-Šiška, Ljubljana-Vič-Rudnik, Radlje ob Dravi, Sevnica, Slovenska Bistrica

in Šentjur. Pri tem je temeljna knjižnična zaloga celo pod minimalnim standardom 1 knjiga na prebivalca v naslednjih občinah, ki dosega: Gornja Radgona (0,77), Krško (0,60), Ljubljana-Šiška (0,72), Ljubljana-Vič -Rudnik (0,61), Radlje ob Dravi (0,72), Sevnica (0,74), Slovenska Bistrica (0,80) in Šentjur (0,75) knjige na prebivalca.

b) Letni prirast knjižničnega gradiva

100% in več od polovičnega standarda dosega SIK v 19 občinah, pri čemer so v letu 1982 kupile 1 knjigo na:

3 prebivalce	- Ljubljana-Center
4 "	- Ravne na Koroškem
5 prebivalcev	- Celje, Kranj, Nova Gorica
6 "	- Idrija, Koper, Trbovlje, Vrhnika
8 "	- Litija, Logatec, Mozirje, Postojna in Tržič
9 "	- Ajdovščina, Kamnik, Novo mesto in Škofja Loka
10 "	- Lendava

80% - 100% polovičnega standarda so dosegle SIK v 5 občinah, pri čemer so v letu 1982 kupile 1 knjigo na:

10 prebivalcev	- Tolmin
11 "	- Hrastnik, Kočevje, Lenart
12 "	- Piran

V to skupino sodi tudi Ljubljana kot celota, kjer so SIK kupile 1 novo knjigo na 11 prebivalcev.

60% - 80% od polovičnega standarda so dosegle SIK v 12 občinah, pri čemer so kupile 1 novo knjigo na:

13 prebivalcev	- Ormož, Ptuj, Titovo Velenje
14 "	- Izola, Ljubljana-Moste-Polje, Ljutomer, Murska Sobota
15 "	- Brežice, Radovljica
16 "	- Cerknica, Ilirska Bistrica, Šmarje pri Jelšah.

40% - 60% polovičnega standarda so dosegle SIK v 18 občinah, pri čemer so kupile 1 novo knjigo na:

17 prebivalcev	- Ljubljana-Bežigrad, Sežana in Žalec
18 "	- Črnomelj
19 "	- Maribor (vse občine)
20 "	- Jesenice, Slovenj Gradec, Šentjur
21 "	- Ljubljana-Šiška, Radlje ob Dravi, Slovenska Bistrica in Zagorje

22	prebivalcev	- Grosuplje in Slovenske Konjice
23	"	- Laško
24	"	- Domžale, Gornja Radgona, Trebnje

20% - 40% polovičnega standarda so dosegle SIK v 5 občinah, pri čemer so pridobile 1 novo knjigo na:

27	prebivalcev	- Ljubljana-Vič-Rudnik
34	"	- Metlika
37	"	- Krško
38	"	- Dravograd
49	"	- Ribnica

pod 20% standarda je dosegla SIK v Sevnici, ki je v obravnavanem letu nabavila 1 novo knjigo na 52 prebivalcev.

Dovolj veliko temeljno knjižnično zalogo ima torej le 14 SIK, dovolj velik prirast gradiva pa 19 SIK. Posebno skrb vzbujajo tiste knjižnice, ki ne samo, da imajo siromašno temeljno zalogo, pač pa imajo tudi zelo majhen prirast gradiva, kar ne vzbuja upanja, da bodo potrebno temeljno zalogo lahko v kratkem dosegle.

Prostor in tehnična opremljenost knjižnic

Problem prostorov za knjižnično dejavnost je v Sloveniji že vseskozi pereč. V občinah so se povojni le stežka odločili za investicije v kulturi, tam pa, kjer so za svoje občinske knjižnice le poskrbeli za prostore, so bili ti skoraj praviloma veliko premajhni, čeprav ponekod lepi in sodobno urejeni. Tudi tehnična opremljenost knjižnic je v glavnem šibka, saj sodobne bibliotekarske tehnologije v SIK tako rekoč nimamo. Za prikaz sedanjega stanja knjižničnih prostorov smo primerjali le število kvadratnih metrov, ki jih imajo knjižnice sedaj na voljo, z ustreznimi standardi, kar lahko ponudi splošno informacijo in izhodišče za kasnejšo podrobnejšo raziskavo.

Standardi v splošnoizobraževalnih knjižnicah Slovenije predpisujejo v poglavju 4 Knjižnična zgradba in notranja prostorska razmerja med drugim tudi:

4.2. V SIK naj se upoštevajo naslednja prostorska razmerja:

4.2.1. Na vsakih 1.000 knjižnih enot

- 15 m² prostora za območje izposoje na dom
- 10 m² " za referenčno območje
- 7 m² " za prosto dostopna skladišča ter skladišča potujoče knjižnice
- 5,5 m² " za zaprta knjižna skladišča

4.2.4. Poprečne skupne prostorske površine se lahko izračunavajo tudi na 1.000 prebivalcev:

- od 1.000 - 5.000 prebivalcev	50 m ²
- od 5.000 - 10.000 "	45 "
- od 10.000 - 20.000 "	42 "
- od 20.000 - 35.000 "	39 "
- od 35.000 - 60.000 "	35 "
- od 60.000 - 100.000 "	31 "
- nad 100.000 "	28 "

- V te skupne prostorske površine za knjižnično zgradbo niso vključeni večnamenski prostori za knjižnične dejavnosti, npr. razstavniki prostori, dvorane za kulturne prireditve v zvezi s knjigo ipd.

4.2.5. Pri gradnji samostojnih knjižničnih zgradb je potrebno posvetiti ustrezno pozornost strokovnim, upravnim in tehničnim službam, ureditvi garderobnih prostorov, sanitarij in komunikacijskih površin. Za te prostore se računa 20% pribitka k površinam izposojevalnih območji.

V naši primerjavi smo zaradi preglednosti uporabili dve merili za izračunavanje potrebne površine knjižničnih prostorov: 15 m² na vsakih 1.000 knjižničnih enot in izračun iz točke 4.2.4. glede na število prebivalcev. Tako izračunani podatki so le približni, vendar upamo, da so za ilustracijo položaja dovolj primerni.

Glede na število prebivalcev so v letu 1982 dosegale standard:

100% in več knjižnice v 5 občinah:

Celje, Ljubljana-Center, Postojna, Ravne na Koroškem in Tolmin. Od teh knjižnic kar tri po svojem delovanju presegajo občinski okvir.

80% - 100% dosejata le knjižnici 2 občin, obe sta z delom dejavnosti namenjeni tudi širšemu območju.

Koper, Kranj

60% - 80% dosegajo knjižnice v 5 občinah:

Idrija, Radovljica, Trbovlje, Titovo Velenje in Vrhnika.

40% - 60% standarda dosegajo knjižnice v 7 občinah, tudi od teh sta dve namenjeni širšemu območju.

Brežice, Laško, Mozirje, Novo mesto, Ptuj, Slovenske Konjice in Tržič.

20% - 40% standarda so v obravnavanem obdobju dosegle SIK 29 občin:

Ajdovščina, Črnomelj, Grosuplje, Hrastnik, Ilirska Bistrica, Izola, Jesenice, Kamnik, Kočevje, Lenart, Lendava, Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Moste-Polje, Ljutomer, Logatec, Maribor, (vse občine), Metlika, Murska Sobota, Nova

Gorica, Piran, Radlje ob Dravi, Ribnica, Sežana, Slovenj Gradec, Slovenska Bistrica, Škofja Loka, Šmarje pri Jelšah, Trebnje in Zagorje. V to skupino spada tudi Ljubljana v celoti.

Od konca leta 1982 so dobile nove prostore 4 od naštetih knjižnic.

pod 20% standarda dosega SIK v 12. občinah:

Cerknica (18%), Domžale (16%), Dravograd (15%), Gornja Radgona (10%), Krško (14%), Litija (15%), Ljubljana-Šiška (9%), Ljubljana-Vič-Rudnika (5%), Ormož (8%), Sevnica (5%), Šentjur (19%) in Žalec (16%).

Po standardu izračunanem za obstoječe knjižnično gradivo dosega:

100% in več 9 SIK iz občin:

Brežice, Laško, Mozirje, Postojna, Šmarje pri Jelšah, Tolmin, Trbovlje, Velenje in Vrhnika. Vendar od teh le knjižnici v Postojni in na Vrhniki dosega normativ 2 knjigi na prebivalca.

80% - 100% standarda dosega 8 knjižnic iz občin:

Ljubljana-Moste-Polje, Metlika, Radlje ob Dravi, Radovljica, Ribnica, Slovenj Gradec, Slovenska Bistrica in Slovenske Konjice. Od teh le Radovljica dosega standard 2 knjigi na prebivalca.

60% - 80% standarda dosega 9 knjižnic iz občin:

Celje, Grosuplje, Krško, Lendava, Ptuj, Ravne na Koroškem, Šentjur, Trebnje in Tržič. V tej skupini so tri knjižnice, ki dosega 2 knjigi na prebivalca v občini, SIK iz Celja, Ravne na Koroškem in Ptuj, pa imajo velik del gradiva postavljenega v zaprtih skladiščih, zato je primanjkljaj prostora v resnici manjši.

40% - 60% standarda dosega SIK iz 20 občin:

Cerknica, Črnomelj, Dravograd, Idrija, Ilirska Bistrica, Kamnik, Kočevje, Koper, Kranj, Lenart, Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Center, Ljutomer, Logatec, Maribor (Vse občine), Murska Sobota, Piran, Sežana, Škofja Loka in Zagorje.

V tej skupini je 5 knjižnic, ki imajo 2 knjigi na prebivalca, je pa tudi več knjižnic, ki imajo znaten del gradiva postavljen v zaprtih skladiščih. V to skupino spada tudi Ljubljana kot celota.

20% - 40% standarda dosega SIK v 13 občinah:

Ajdovščina, Domžale, Gornja Radgona, Hrastnik, Izola, Jesenice, Litija, Ljubljana-Šiška, Nova Gorica, Novo mesto, Ormož, Sevnica in Žalec. V tej skupini so le tri SIK, ki dosega 2 knjigi na prebivalca v občini, 2 knjižnici pa imata velik del gradiva postavljen v skladiščih.

pod 20% standarda dosega le SIK občine Ljubljana-Vič
-Rudnik. Ta dosega le 18% standarda za postavitev obsto-
ječega gradiva, čeprav je njena temeljna knjižna zaloga
le 30% od srednjega standarda.

Večino slovenskih SIK torej pesti veliko pomanjkanje pro-
stora, saj ima osnovno površino potrebno glede na število
prebivalcev le 5 SIK, dovolj prostora za postavitev ob-
stoječega gradiva (2/3 ali 66%) pa vsega 20 SIK.

Povzetek

Če še enkrat pregledamo rezultate primerjav posameznih po-
gojev, ugotovimo, da ima minimalno potrebno število knjiž-
ničnih delavcev 17 SIK, zadostno temeljno gradivo 14 SIK,
dovolj veliko letno nabavo 19 SIK, dovolj prostorov glede
na število prebivalstva v občini 5 SIK in vsaj 2/3 potreb-
nega prostora za obstoječe gradivo 20 SIK.

Vseh 5 predlaganih pogojev izpolnjuje le Knjižnica Bena
Župančiča v Postojni, po 4 pogoje pa izpolnjujejo:

Knjižnica Edvarda Kardelja v Celju

- tej manjka prostor za obstoječe gradivo, ki ga je
veliko več kot zahteva predlagani standard.

Knjižnica Otona Župančiča v Ljubljani

- ima premalo prostora za obstoječe gradivo

Osrednja Koroška knjižnica Franca Sušnika na Ravnah na
Koroškem

- ima premalo prostora za obstoječe gradivo

Občinska matična knjižnica na Vrhniki

- ima nekoliko premalo prostora glede na število prebivalcev.

Po tri od petih pogojev izpolnjuje 7 SIK:

Mestna knjižnica in čitalnica Idrija

- ima premalo prostora

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja v Kopru

- ima premalo prostora

Osrednja knjižnica občine Kranj

- ima premalo prostora

Goriška knjižnica Franceta Bevka v Novi Gorici

- ima premalo prostora

Študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu

- ima premalo prostora

Knjižnica Cirila Kosmača v Tolminu

- nima dovolj temeljnega gradiva, imela pa je tudi premajhen letni prirast

Knjižnica Toneta Seliškarja v Trbovljah

- nima dovolj temeljnega gradiva, ima pa tudi premalo prostora glede na število prebivalstva

Vse druge SIK za predlaganimi minimalnimi pogoji precej zaostajajo. Spričo tako slabega stanja SIK, se kot najbolj preprosti ponujata dve nasprotni rešitvi problema: lahko bi še bolj zmanjšali posebne pogoje, ali pa bi pač predlagali za imenovanje samo pet matičnih knjižnic.

Vsakršno zmanjševanje pogojev za matično dejavnost bi bilo strokovno neopravičljivo. Naloge slovenskega splošnoizobraževalnega knjižničarstva so v Zakonu o knjižničarstvu jasno začrtane in take, kot jih naši delovni ljudje danes potrebujejo. Osnovne pogoje za izpolnjevanje teh nalog smo z vso strokovno odgovornostjo določili v Standardih splošnoizobraževalnih knjižnic v Sloveniji, ki so preverjeni tudi po samoupravni poti. V predlogu za posebne pogoje smo, kot je pojasnjeno že uvodoma, od standardov izbrali le najosnovnejše in najnižje, ki še omogočajo vsaj začetek razvoja te veje knjižnične dejavnosti v komplementarni del sodobnega knjižnično-informacijskega sistema. Samo imenovanje matičnih knjižnic, ne da bi jim prej zagotovili vsaj osnovne pogoje za delo, bi razvoj sistema le zavrlo. Podobne napake so bile v nekaterih občinah storjene ob uresničevanju prvega Zakona o knjižnicah (1961), in se dejavnosti in občanom omenjenih občin maščujejo še danes. Če primerjamo poročilo o matičnih knjižnicah, ki ga je leta 1964 podal v svojem članku Maks Veselko³, lahko vidimo, da so knjižnice tistih občin, ki so takrat izpolnile le črko zakona, izdale odločbo o matičnosti, za razvoj knjižnice pa niso ničesar storile, še danes med najslabše razvitemi v republiki. Navsezadnje je vse prej kot v smislu stabilizacije, če puščamo životariti knjižnice, ki nimajo niti najosnovnejših pogojev za normalno delo, svojih nalog ne izpolnjujejo, pa vendarle trošijo določena finančna sredstva.

Če torej ne znižamo pogojev za matično knjižnico, bi lahko predlagali v tem trenutku za to dejavnost največ 5 knjižnic. Tudi taka rešitev ni dobra. Že zakon sam izrecno zahteva, da se organizira matična dejavnost za vse občine,

z možnostjo, da posamezna knjižnica prevzame dejavnost za več občin, nikakor pa ni mogoče predvideti, da bi vso matično dejavnost v republiki moglo prevzeti 5 knjižnic, ki pogoje izpolnjujejo. Predvsem so to razen knjižnice Edvarda Kardelja v Celju razmeroma majhne knjižnice (Postojna 7 delavcev, Ravne na Koroškem 7 delavcev, Vrhnika 6 delavcev), ki bi bile najbrž sposobne začasno prevzeti matično dejavnost za kakšno manjšo sosednjo občino, več pa ne. Poseben primer je Knjižnica Otona Župančiča v Ljubljani, ta dosega in presega vse pogoje le v primeru, ko jih preračunavamo na število prebivalcev občine Ljubljana-Center, če pa vzamemo vseh 5 ljubljanskih občin kot celoto, kar je edino ustrezno, ugotovimo, da Ljubljana posebnih pogojev ne dosega (le 85% temeljnega gradiva, 84% potrebnega letnega prirasta, 39% oziroma 42% potrebnega prostora).

Poleg tega moramo opozoriti na veliko željo posameznih občin, da bi imele svojo matično knjižnico. Na področnih posvetih z vodji SIK, so ti v večini primerov poročali, da so v občinah za matično dejavnost zelo zainteresirani in da so pripravljeni v naslednjem srednjeročnem obdobju zagotoviti pospešeni razvoj SIK. Prav zaradi teh prizadevanj, ki so nedvomno pozitivna in vzbujajo upanje, da bodo vsaj v nekaterih občinah presegli malomaren odnos do knjižničarske dejavnosti, predlagamo tretjo - začasno možnost razrešitve nastalega problema: ta možnost je, pomakniti rok za izpolnitev standardov v leto 1990.

Prav zato, da bi vsem tistim občinam, ki želijo imeti svojo matično knjižnico, to tudi realno omogočili, smo vse tiste pogoje, ki zahtevajo večletna vlaganja sredstev postavili na konec prihodnjega srednjeročnega obdobja. To so: strokovni delavci, temeljno knjižnično gradivo in prostori. V predlogu posebnih pogojev smo, za zagotavljanje postopnega razvoja knjižnic v naslednjem srednjeročnem obdobju, postavili tudi zahtevo, naj v občinah sprejmejo konkretne načrte, za doseganje teh pogojev, in pa predlog, da se knjižnice, ki imajo srednjeročne načrte razvoja, imenujejo za matične pogojno do leta 1990, ko se bo njihova stopnja razvitosti znova preverjala.

Na ta način, bi lahko Strokovni svet za knjižničarstvo že sedaj predlagal za matične SIK 6. občin, 41 občin ima velike možnosti, da doseže pogoje do leta 1990, 14 občin pa ima knjižničarsko dejavnost tako slabo razvito, da bodo za izpolnitev posebnih pogojev najbrž rabili več kot 5 let.

Ob načrtovanju razvoja mreže občinskih matičnih knjižnic, bi morali razrešiti še dve pomembni vprašanji:

Razvoj splošnoizobraževalne knjižnične mreže v naših največjih mestih v Ljubljani in Mariboru. V vsakem od obeh mest bi se morali tako bibliotekarski delavci, kot tudi mestne in občinske kulturne skupnosti in drugi dejavniki, čimprej dogovoriti o načrtu razvoja in sicer tako, da bi obe mesti kot celoti razvili splošnoizobraževalno knjižničarstvo vsaj do minimalnih standardov, pri tem pa bi se morale razvijati predvsem knjižnice in knjižnične enote obrobni občin. Mednarodno načelo, da ima vsak občan pravico dobiti osnovno informacijo vsaj v svoji občini, če že ne v svoji krajevni skupnosti, je še vseskozi v veljavi, le da prav v mestih na to načelo vse preradi pozabljamo.

Drugo vprašanje je vprašanje naših najmanjših občin. Nobena dvoma ni, da tudi občine, ki imajo manj kot 10.000 prebivalcev, potrebujejo dobro splošnoizobraževalno knjižnico, morda bi se pa morali pogovoriti o tem ali naj tudi te občine razvijajo svojo matičnost, ali naj se za njo povežejo s sosednjimi večjimi občinami.

-
1. Zakon o knjižničarstvu. Uradni list SRS, št. 27., 23.7.82, str. 1747 - 1752.
  2. Predlog normativov in standardov za splošnoizobraževalne knjižnice. Poročevalec kulturne skupnosti Slovenije, št.20, leto IV, 10.4.1985, str. 2-10.
  3. Veselko, Maks: Matične knjižnice centri za razvoj knjižničarstva v občini. Knjižnica, Letnik VIII, Ljubljana 1964, št. 3-4, str. 87-95.

Št.	O b č i n a	Prebivalci	Strok. del. %	Temeljno gradivo %	Prirast %	Prostor na preb. %	Prostor za grad. %
1.	Ajdovščina	22.500	88	74	109	20	35
2.	Brežice	25.400	59	53	64	44	108
3.	Celje	66.400	240	214	174	129	62
4.	Cerknica	14.800	67	57	60	18	45
5.	Črnomelj	17.600	56	51	53	20	56
6.	Domžale	40.200	24	54	41	16	35
7.	Dravograd	8.000	31	43	26	15	58
8.	Gor.Radgona	21.000	47	39	41	10	34
9.	Grosuplje	25.800	58	55	44	28	68
10.	Hrastnik	11.100	90	85	87	23	38
11.	Idrija	17.300	144	147	157	62	59
12.	Ilirska Bistrica	15.200	98	74	61	31	58
13.	Izola	12.500	120	112	68	28	35
14.	Jesenice	30.400	82	113	48	34	39
15.	Kamnik	26.500	75	78	107	27	46
16.	Kočevje	18.500	108	91	89	31	49
17.	Koper	43.100	208	198	157	96	56
18.	Kranj	67.400	185	174	175	93	55
19.	Krško	28.400	35	30	26	14	62
20.	Laško	18.900	52	46	42	41	125
21.	Lenart	16.800	59	68	90	28	59
22.	Lendava	27.000	55	83	100	39	61
23.	Litija	17.700	84	63	115	15	34
	LJUBLJANA	325.800	137	85	84	39	42
24.	Bežigrad	60.700	74	44	56	22	50
25.	Center	33.600	699	461	322	150	42
26.	Moste	68.200	98	43	67	37	87
27.	Šiška	85.000	47	36	45	9	27
28.	Vič	78.300	57	30	36	5	18

Št	O b č i n a	Prebivalci	Strok. del. %	Temeljno gradivo %	Prirast %	Prostor na preb. %	Prostor za grad. %
29.	Ljutomer	18.300	52	59	70	23	55
30.	Logatec	8.500	58	79	122	27	51
31.	Maribor	187.000	100	71	52	37	54
32.	Metlika	8.200	0	55	29	35	95
33.	Mozirje	15.800	63	55	117	49	123
34.	Murska Sobota	65.500	91	88	67	34	40
35.	Nova Gorica	57.700	175	125	169	35	32
36.	Novo mesto	56.500	115	160	107	40	29
37.	Ormož	18.000	27	40	72	8	29
38.	Piran	15.900	94	110	81	37	46
39.	Postojna	20.000	173	110	121	101	119
40.	Ptuj	68.000	65	78	72	49	65
41.	Radlje	17.100	29	36	46	24	94
42.	Radovljica	32.400	77	101	63	63	80
43.	Ravne na Kor.	26.600	131	286	214	135	61
44.	Ribnica	12.400	80	50	20	28	80
45.	Sevnica	19.000	26	37	18	5	21
46.	Sežana	23.800	84	76	56	24	50
47.	Slov.Gradec	19.600	102	55	48	36	92
48.	Slov.Bistrica	32.400	61	39	46	28	94
49.	Slov.Konjice	20.800	72	60	43	43	93
50.	Šentjur	18.800	26	37	49	19	70
51.	Škofja Loka	35.600	70	86	109	37	50
52.	Šmarje	31.300	31	40	62	36	117
53.	Titovo Velenje	38.900	89	61	74	66	125
54.	Tolmin	21.200	117	79	91	135	221
55.	Trbovlje	18.800	132	64	159	60	131
56.	Trebnje	17.200	56	58	41	32	74
57.	Tržič	14.000	142	94	111	65	44
58.	Vrhnika	18.000	166	106	161	79	104
59.	Zagorje	16.500	60	69	46	24	49
60.	Žalec	36.700	13	66	56	16	28

Področni posveti splošnoizobraževalnih knjižnic

Ker so postali področni posveti SIK sedaj že tradicionalna oblika sodelovanja med republiško matično službo in vodji SIK, smo jih organizirali tudi letos. Od 5. do 25.6.1984 so se vodje SIK in delavci NUK sestali na 6. področnih posvetih: v Mariboru, v Kopru, v Trebnjem, v Titovem Velenju v Ljubljani in v Kranju. Vsi posveti so obravnavali ista vprašanja, ki so za SIK letos posebno pomembna in so bila zajeta v takle dnevni red:

1. Posebni pogoji za matično knjižnico
2. Razdelitev matičnih nalog na posameznih področjih; priprava predloga za imenovanje matičnih knjižnic, ki ga bo obravnaval Strokovni svet za knjižničarstvo SR Slovenije
3. Sodelovanje med občinami, predlogi za naslednje srednjeročno obdobje
4. Razno

Udeležba na posvetih je bila zelo dobra, saj so se posvetov udeležili predstavniki knjižnic iz 56. občin, ki so vsi zavzeto sodelovali v razpravi. Kljub istemu dnevnemu redu razprava na posameznih področjih ni potekala povsem enako, zato objavljamo kratke zapise z vseh posvetov, ker menimo, da bo za knjižnice zanimiv pregled nad celoto. Ker poročila knjižnic o poteku akcije "Več knjig v knjižnice" niso zajeta v zapiske, objavljamo povzetek poročil, kot smo ga pripravili za Svet za kulturo SZDL Slovenije.

Z a p i s n i k

s 1.področnega posveta vodij splošnoizobraževalnih knjižnic dne 5.6.1984 ob 9,30 v prostorih Mariborske knjižnice.

Posveta so se udeležili vabljeni vodje knjižnic oz.njihovi namestniki iz naslednjih občin: Ormož (prisotna tudi predstavnica občinske kulturne skupnosti), Maribor, Murska Sobota, Lendava, Radlje, Dravograd, Gornja Radgona, Slovenska Bistrica, Ljutomer, Ptuj. Iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani pa so bili prisotni M.Šircelj, A.Korže-Strajnar, M.Sepe in I.Marinko.

Odsoten je bil predstavnik knjižnice iz Lenarta.

Posvet je vodila tov. Martina Širclj.

Tov.Šircljeva je v uvodu pojasnila, da gre za nadaljevanje lanskoletnih razgovorov, s katerimi želimo utrditi knjižnično-informacijski sistem v skladu z zakonom o knjižničarstvu. Poudarila je vlogo matičnih knjižnic pri graditvi mreže na določenem območju ter opozorila na knjižnično informacijsko dejavnost kot na dolžnost posredovanja informacij o vsake vrste gradivu in to vsem, tudi potencialnim uporabnikom. Omenila je tudi izreden pomen profesionalnega kadra za sodelovanje in dogovarjanje znotraj območij, saj zahteva uspešno sodelovanje veliko strokovno zrelost in osveščenost. Predlagala je, da bi na sestanek prihodnje leto povabili tudi predstavnike občinskih skupnosti, ki morajo biti informirani o naši dejavnosti.

AD/1.

Tov.Sepetova je povedala, da je republiška matična služba v skladu z 29.členom zakona o knjižničarstvu pripravila predlog posebnih pogojev za matično knjižnico s kratko analizo po predlaganih minimalnih standardih za SIK ter po podatkih za leto 1982.

Prisotni so ugotovili, da pri strokovnih delavcih nobena od knjižnic ne dosega niti standarda za izposajo, prav tako pa so vse knjižnice daleč od doseganja standarda v zvezi z gradivom in prostori.

Vodje posameznih knjižnic so nato poročali o stanju ter o možnostih razvoja oziroma dosega standarda na svojem območju. Pri tem se je večkrat pojavilo vprašanje, kako uskladiti potrebe knjižnic z občinsko politiko stabilizacije. V zvezi s tem je tov.Šircljeva izjavila, da ni možno reševati gospodarstva na škodo knjižnic oz. izobraževanja, tov.Koržetova pa jo je dopolnila, da knjižnice ne smejo več ostati na nivoju ljudskih knjižnic, pač pa se morajo vključevati v informacijsko izobraževalni sistem. Pristavila je tudi, da bodo od slej prizadevanja tekla tudi preko Kulturne skupnosti Slovenije.

Za zaključek so se prisotni domenili, da bodo standarde skušali doseči. Bili so mnenja, da je predlog pogojev za matične knjižnice dober, da pa naj se mu v prvem odstavku doda še opredelitev dejavnosti.

AD/2.

Prisotni so po podrobnejši obravnavi izpolnjevanja pogojev za matične knjižnice prišli do ugotovitve, da se bosta matičnim nalogam vsaj v prvi fazi morali odpovedati, občini Dravograd in Gornja Radgona, ki se bosta priključili Ravnam oz. Murski Soboti. Občini Ormož in Radlje pa bosta skušali izpolniti pogoje za matičnost. Vse ostale knjižnice pa bi lahko strokovnemu svetu za knjižničarstvo predlagali za pogojno matične.

AD/3.

Tov.Koržetova je poročala, da je za delegatsko glasilo zbora občin Občan/št.7, 5.4.1984/ napisala članek o nadaljnji usmeritvi knjižničarstva ter prosila prisotne, da z vsebino seznanijo vse, ki bi o tem morali biti informirani. Opozorila je, da bi bilo potrebno organizirati problemske konference, zato naj se knjižnice vsaj do jeseni povežejo s SZDL in po potrebi zaprosijo za pomoč tudi republiško matično službo.

AD/4.

Tov.Sepetova je opozorila, da statistični podatki še vedno niso dovolj skrbno prikazani in ponovno poudarila njihov pomen za razne analize; povedala je, da 10 knjižnic že preizkuša standarde oz. njihovo funkcioniranje v resničnem življenju tako, da bo do konca leta mogoče morebitne napake že popraviti. Knjižnice so poročale o izpeljavi akcije "Več knjig v knjižnice".

Tov.Sepetova je še informirala navzoče, da se bo jeseni pričel študij bibliotekarstva ob delu na FSPN in da bodo knjižnice o pogojih oz. programu obveščene. Skupaj s tov. Koržetovo je še opozorila, da bi še vsaj tretjina višje izobraženih delavcev SIK morala doštudirati in da bi bilo to za izgraditev knjižnično informacijskega sistema izredno dragoceno.

Zapisala:

Irena Marinko

Z a p i s n i k

z 2.področnega posveta vodji splošnoizobraževalnih knjižnic, ki je bil 7.6.1984 ob 11.uri v Knjižnici Srečka Vilharja v Kopru.

Posveta so se udeležili vabljeni vodje knjižnic oz. njihovi namestniki iz naslednjih občin: Nova Gorica, Tolmin, Ilirska Bistrica, Koper, Idrija, Postojna, Piran, Sežana, Ajdovščina, Izola. Iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani pa so bili prisotni M.Šircelj, M.Sepe in I.Marinko.

Posvet je vodila tov. Martina Šircelj.

Tov.Širceljeva je povedala, da je namen drugega kroga razgovorov utrditi knjižnično-informacijski sistem, predvsem pa usposobiti matične knjižnice, da bodo izpolnile vsaj minimalne pogoje glede strokovnih delavcev, gradiva in prostorov in tako postale sposobne urejati stroko v smeri razvoja knjižnično-informacijske dejavnosti na svojem področju za vse knjižnice, tako da bo uporabnik prišel do gradiva, pa naj bo to v katerikoli knjižnici. Poudarila je pomen medsebojnega povezovanja in skladnega knjižnično-informacijskega sistema ter potrebo po permanentnem izobraževanju, katerega nosilke so matične knjižnice. Tov.Širceljeva je tudi predlagala, da bi na sejo prihodnje leto povabili tiste, ki finančno omogočajo delo knjižnic.

AD/1.

Tov.Sepetova je razložila, da je po zakonu o knjižničarstvu že letos treba imenovati matične knjižnice, zato je republiška matična služba pripravila v ta namen kratko analizo na osnovi standardov in podatkov iz leta 1982 ter postavila minimalne kriterije za pogoje v zvezi s številom strokovnih delavcev, gradivom in prostorom. Tov.Sepetova je opozorila, da je analiza narejena le za primerjavo in ne upošteva specifičnosti posameznih knjižnic, zato naj vsaka knjižnica po predloženem vzorcu izračuna standard zase.

Prisotni so nato podrobno razpravljali o minimalnih pogojih in izrazili mnenje, da je za opravljanje matične dejavnosti potreben celoten delavec.

Tov.Čehovin je tudi pripomnil, da bi bilo potrebno knjižnice tako spremeniti, da se bo del kadra lahko posvetil pridobi-

vanju novih bralcev; treba pa bi bilo tudi poudariti, da se nabava ne sme zmanjšati, čeprav knjižnice dosežejo minimum.

Prisotni so prišli do sklepa, da se bodo vse knjižnice potegovale za matičnost, da pa se v zvezi z opravljanjem določenih nalog že zdaj in se bodo tudi v prihodnje povezovala.

Pod točko razno je tov.Sepetova prosila, naj knjižnice natančno navajajo statistične podatke in opozorila na zamudo v zvezi s statistiko 1983; povedala je, da 10 knjižnic že preizkuša standarde ter svetovala, da bi tudi druge knjižnice skušale uporabiti standarde pri planiranju. Tov.Sepetova je prosila za podatke o uspešnosti akcije "Več knjig v knjižnice" in pri tem ugotovila, da določen odziv na to akcijo obstaja; pojasnila je, da se jeseni odpira na FSPN visokošolski študij knjižničarstva, katerega pogoji in program bo znan kasneje in prosila, da vodje SIK spodbudijo k vpisu vse potencialne kandidate. Na koncu je tov.Sepetova še povedala, da se za leto 1985 pripravljajo poostrena pravila v zvezi z odkupom KSS in opozorila na problemske konference SZDL, na katerih naj knjižnice predstavijo srednjeročne plane.

Zapisala:
Irena Marinko

Z a p i s n i k

s 3.področnega posveta vodji splošnoizobraževalnih knjižnic, ki je bil 11.6.1984 ob 10.uri v Matični knjižnici Pavla Golje v Trebnjem.

Posveta so se udeležili vabljeni vodje knjižnic oz.njihovi namestniki iz naslednjih občin: Trebnje, Metlika, Črnomelj, Novo mesto, Krško, Brežice, Sevnica. Iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani pa so bili prisotni tov. T.Martelanc, M.Sepe, A.Korže-Strajnar in I.Marinko.

Posvet je vodil tov. Tomo Martelanc.

Tov.Martelanc je predložil dnevni red in zaprosil navzoče za čim boljše sodelovanje pri pogovoru o problemih splošnoizobraževalnih knjižnic. Poudaril je pomen enotnega knjiž-

nično-informacijskega sistema in nalog matičnih knjižnic ter pojasnil, da bodo te imenovane na predlog strokovnega sveta za knjižničarstvo SR Slovenije. Ker zaenkrat še ni zakonske ali podzakonske določbe o pogojih za imenovanje matičnih knjižnic, bo treba te opredeliti, čeprav zaenkrat še obstajajo med posameznimi SIK velike razlike. Tov. Martelanc je še opozoril na naloge matičnih knjižnic in na pomen strokovnega izpopolnjevanja delavcev.

AD/1.

Tov. Sepetova je povedala, da je republiška matična služba pri sestavljanju pogojev izhajala iz 29. člena zakona o knjižničarstvu, ki poudarja zlasti strokovne delavce, gradivo in prostore. Za lažjo določitev pogojev je bil narejen kratek pregled dosedanjih standardov na osnovi statistike leta 1982 in študije "Predlog standardov". Tov. Sepetova je opozorila, da so v analizi navedeni pogoji minimalni in predlagala, da vsaka knjižnica naredi pregled na svoje razmere.

Prisotni so nato podrobno pregledali minimalne pogoje in izrazili mnenje, da je za matično dejavnost potreben poseben delavec in da naj se uvede tudi standard po izposoji na strokovnega delavca.

Predstavnico iz Metlike, ki je pojasnila, da bo tudi Metlika letos dobila strokovnega knjižničnega delavca, je zanimalo, kako bo s spremembo naslova, če je matičnost del naziva, nakar je tov. Sepetova pojasnila, da je to povezano z registracijo.

V nadaljnjem razgovoru so vsi vodje SIK izjavili, da se bodo potegovali za matičnost, čeprav bodo nekatere knjižnice kot matične imenovane verjetno le pogojno (Krško, Metlika, Črnomelj in Sevnica so precej pod standardi). Glede opravljanja določenih nalog se bodo knjižnice skušale medsebojno povezati. Pri tem je tov. Koržetova opozorila, da mora vsaka SIK sama organizirati splošnoizobraževalno knjižnično mrežo, ne glede na to če je matična ali ne.

AD/2.

Tov. Koržetova je navzoče obvestila o svojem članku v Občanu in prosila knjižnice, naj si ogledajo podatke ter spodbudijo problemsko konferenco v občini v sodelovanju s SZDL.

Opozorila je, da se bo treba odlepiti od standardov ljudske knjižnice oz. razbiti predstavo o SIK kot čitalniški knjižnici.

Tov.Martelanc je poudaril, da naj se knjižnice skušajo stalno uveljavljati v javnosti in naj družbo čimbolj seznanijo s svojo dejavnostjo.

Tov.Koržetova je omenila, da bodo SIK morale skrbeti za izobraževanje svojih kadrov in pri tem naučiti tako svoje delavce kot uporabnike nove tehnologije.

Tov.Martelanc se je pozanimal, če bi bili prisotni zainteresirani za tečaj, na katerem bi si osvežili znanje, pridobljeno na strokovnih tečajih oz. v praksi in prisotni so izjavili, da čutijo potrebo po takšnih tečajih.

AD/3.

Na koncu je tov.Sepetova opozorila na skrbno izpolnjevanje statističnih vprašalnikov; povedala, da 10 knjižnic že preizkuša standarde in predlagala, naj skušajo planirati s temi standardi že tudi ostale. Akcija "Več knjig v knjižnice" na tem območju še ni stekla, razen v Novem mestu. Tov.Sepetova je še obvestila o študiju ob delu na FSPN in opozorila, naj knjižnice vodijo evidenco o knjigah KSS.

Tov.Martelanc je povabil prisotne naj še večkrat izmenjajo misli na podobnih srečanjih in po potrebi povabijo zraven tudi matično službo NUK. Opozoril je še na pogoje za ustanovitev novih knjižnic in predlagal, naj se z njimi primerjajo tudi SIKi, saj bo s pomočjo teh pogojev možno začeti proces verifikacije knjižnic, kar bo tudi dodaten argument za financiranje. Omenil je, naj knjižnice pravočasno izdelajo srednjeročne plane in vanje vključijo vse, kar je bilo obravnavano na sestankih. Posebej je opozoril, da je možno sredstva za specialno literaturo dobiti tudi na Raziskovalni skupnosti.

Zapisala:

Irena Mārinko

Z a p i s n i k

s 4.področnega posveta vodji splošnoizobraževalnih knjižnic, dne 16.6.1964 v Knjižnici kulturnega centra Ivan Napotnik v Titovem Velenju.

Posveta so se udeležili vabljeni vodje knjižnic iz naslednjih občin: Celje, Laško, Mozirje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Šmarje pri Jelšah, Titovo Velenje in Žalec. Iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani pa so bili prisotni Ančka Korže-Strajnar, Miša Sepe in Mirko Popovič.

Odsotni so bili predstavniki knjižnic iz Slovenskih Konjic in Šentjurja.

Posvet je vodila tov. Miša Sepe.

AD/1.

Po pozdravnih besedah je tov.Miša Sepe pojasnila, da je glavni namen posveta nadaljevanje lanskoletnih razgovorov, s katerimi želimo utrditi knjižnično-informacijski sistem v SR Sloveniji. Poudarila je pomen matičnih knjižnic pri graditvi mreže na določenem območju in v nadaljevanju predstavila osnutek posebnih pogojev za imenovanje matičnih knjižnic. Ta osnutek, ki temelji na minimalnih predlaganih standardih za SIK, je pripravila republiška matična služba. Osnutek je dopolnjen tudi z analizo kadrov, gradiva, stroškov in tehnične opremljenosti v posameznih knjižnicah za leto 1982.

V razpravi so udeleženci ugotovili, da večina njihovih knjižnic ne dosega minimalnih standardov. Tako imajo npr. zadostno število strokovnih delavcev le SIK iz Celja, Raven na Koroškem in Slovenj Gradca; standard z dvema knjigama na prebivalca pa dosejata le Ravne na Koroškem in Celje. Večina knjižnic je tudi daleč od dosega minimalnih standardov glede nabave gradiva in prostorskih kapacitet.

Vodje posameznih knjižnic so nato poročali o stanju in možnostih razvoja na svojem območju. V ospredju pogovora je bila problematika sodelovanja z občinskimi kulturnimi skupnostmi, kajti knjižničarstvo je v posameznih občinah različno rangirano. Udeleženci posveta so izrazili željo, da bi se tudi predstavniki občinskih kulturnih skupnosti seznanili z minimalnimi standardi, ki so potrebni za dosego matičnosti. Tov. Ančka Korže-Strajnar je dodala, da bodo ta prizadevanja tekla tudi preko KSS. Poudarila pa je, da Strokovni svet za

knjižničarstvo SR Slovenije ne bo brez načrta razvoja posameznih občinskih skupščin, ki naj bi knjižnicam zagotavljal izpolnjevanje posebnih pogojev, predlagal nove matične knjižnice.

Udeleženci posveta so soglasno sprejeli predlog posebnih pogojev za matično knjižnico. Dogovorili so se tudi, da bodo v prihodnjih letih skušali doseči minimalne standarde za SIK.

AD/2.

Pri problematiki razdelitve matičnih nalog je tov. Miša Sepe izhajala iz nalog matičnih knjižnic, ki so opredeljene v zakonu o knjižničarstvu (npr. razvijanje strokovnosti in organiziranosti knjižničarske dejavnosti, skrb za strokovno izpopolnjevanje delavcev itd.). Vsi udeleženci posveta so bili zainteresirani, da bi v prihodnjem obdobju izpolnili pogoje, ki so potrebni za matičnost. Seveda je pri veliki večini knjižnic glavna ovira za razvoj dokaj nizka prispevna stopnja občinskih kulturnih skupnosti, namenjenih knjižničarstvu. Vodja knjižnice Ravne na Koroškem je omenil možnost priključitve knjižnic iz Dravograda in Gornje Radgone. Razgovor se je dotaknil tudi problematike vzajemnih knjižnic, ki pa naj bi se v prihodnosti razvijale kot nadgradnja osrednjih knjižnic (kot ena izmed oblik potujočih knjižnic). Tov. Ančka Korže-Strajnar je v zaključku še enkrat poudarila, da bo Strokovni svet za knjižničarstvo SR Slovenije predlagal posamezne knjižnice za matične le na osnovi razvojnih načrtov sprejetih v občinskih kulturnih skupnostih.

AD/3.

Tov. Ančka Korže-Strajnar je poudarila potrebo po nadaljnjem razvoju slovenskega knjižničarstva in še posebej SIK. SIK v posameznih občinah se morajo v prihodnjem obdobju bolj intenzivno povezovati z družbeno-političnimi skupnostmi. V ta namen naj bi v svojih občinah čimprej pripravile problemske konference. Udeležence posveta je informirala tudi o svojem članku v delavskem glasilu zbora občin Občan (1984, št. 7), kjer obravnava problematiko nadaljne usmeritve knjižničarstva.

V tem okviru bi morala vsaka knjižnica izdelati svoj plan razvoja, kjer naj bi bili upoštevani temeljni standardi za SIK. Tu pa se ne sme pozabiti tudi na strokovni razvoj knjižničarstva v posameznih občinah.

AD/4.

Tov. Miša Sepe je poudarila naslednje:

1. Statistika: Statistični podatki še vedno niso dovolj skrbno prikazani, čeprav so izrednega pomena za razne analitične prikaze.
2. Standardi za SIK: 10 knjižnic v SR Sloveniji že preizkuša standarde v praksi, ki naj bi bili na tej osnovi sprejeti v KSS konec leta 1984. Odločilnega pomena je, da problematika standardov pride na dnevni red razgovorov tudi v posameznih občinskih kulturnih skupnostih.
3. Akcija "Več knjig v knjižnice": v razpravi so udeleženci prikazali dokaj različna izhodišča za uresničevanje te akcije v posameznih občinah.
4. Visokošolski študij bibliotekarstva: jeseni 1984 bo vpis za študij ob delu na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo. Pogoj za vpis bo dokončana PA - smer knjižničarstvo ali pa katerakoli višješolska izobrazba z opravljenim strokovnim izpitom za višjega knjižničarja. Tov. Miša Sepe je poudarila, da bi vsaj še tretjina višje izobraženih delavcev SIK morala doštudirati, kar bi bilo izrednega pomena v procesu oblikovanja enotnega knjižnično-informacijskega sistema v SR Sloveniji.
5. Odkup knjig, za katerega prispeva finančna sredstva KSS: tov. Miša Sepe je udeležence informirala o pogojih odkupa (vsak naslov vsaj po en izvod; v tem okviru pa niso zajete periodične publikacije in mladinska literatura). Za leto 1985 pa bodo veljali strožji kriteriji, kajti participacija občinskih kulturnih skupnosti bo morala biti enakovredna participaciji KSS.

Zapisal:
Mirko Popovič

Z a p i s n i k

s 5. področnega posveta vodji splošnoizobraževalnih knjižnic, dne 21.6.1984 v razstavnici dvorani NUK, Turjaška 1.

Posveta so se udeležili vabljeni vodje knjižnic iz naslednjih občin: Cerknica, Domžale, Grosuplje, Hrastnik, Kamnik, Kočevje, Litija, Ljubljana-Center, Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Šiška, Ljubljana-Vič-Rudnik, Logatec, Ribnica,

Trbovlje, Vrhnika, Zagorje. Iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani pa so bili prisotni Ančka Korže-Strajnar, Tomo Martelanc, Miša Sepe in Mirko Popovič.

Odsoten je bil predstavnik knjižnice iz Ljubljana-Moste-Polje.

Posvet je vodila tov. Miša Sepe.

Po pozdravnih besedah je tov. Tomo Martelanc, ravnatelj NUK, seznanil udeležence o namenu in vsebini posveta. Poudaril je, da je posvet nadaljevanje lanskoletnih razgovorov, s katerimi želimo utrditi knjižnično-informacijski sistem v Sloveniji. Izhajajoč iz novega zakona o knjižničarstvu, ki posveča pomembno vlogo tudi oblikovanju mreže knjižnic v SR Sloveniji, je izpostavil pomembno vlogo matičnih knjižnic v posameznih občinah, ki naj bi v prihodnosti presegle tip ljudskih knjižnic in se približale vlogi knjižnično-informacijskih središč. S tem pa naj bi te knjižnice postale nosilec knjižnične mreže v SR Sloveniji.

Tov. Tomo Martelanc je na osnovi 9. člena zakona o knjižničarstvu tudi poudaril, da knjižnice v SR Sloveniji delujejo kot enoten knjižnično-informacijski sistem, ki pa je sestavni del družbenega sistema informiranja. KIS se povezuje z enakimi sistemi v drugih jugoslovanskih republikah in avtonomnih pokrajinah in v tujini. Sama enotnost KIS pa se zagotavlja tudi preko matične dejavnosti. Matična dejavnost v posameznih občinah pa se ne sme spremeniti v posebno dejavnost, temveč mora knjižnica preko vseh svojih strokovnih sodelavcev delovati matično. Seveda pa daje matičnost knjižnicam poseben ugled in status.

Matično dejavnost bodo v vsaki občini opravljale tiste knjižnice, ki jih bo na predlog Strokovnega sveta za knjižničarstvo SR Slovenije imenovala občinska KS. Osnovni pogoji za pridobitev matične dejavnosti pa so ustrezni kadri, gradivo in prostori. Knjižnice, ki bodo v prihodnjem obdobju imenovane kot matične, bodo na svojem območju razvijale strokovnost in organiziranost knjižničarske dejavnosti, skrbele bodo za strokovno izpopolnjevanje delavcev v knjižnicah in za usklajevalno politiko nabave knjižničnega gradiva, vodile razvoj knjižnic in usmerjale gradivo, ki ga izločajo splošnoizobraževalne knjižnice. Poleg tega bo matična knjižnica spremljala, ocenjevala in usmerjala strokovno knjižničarsko delo na podlagi podatkov, ki jih bo prejemale od knjižnic in z neposrednim pregledovanjem njihovega dela.

Knjižnice pa bodo morale dajati matični knjižnici zahtevane podatke o svojem strokovnem delu in njenim delavcem omogočiti pregled svoje dejavnosti.

V zaključku je tov. Tomo Martelanc še enkrat ponovil, da je glavni namen posveta ugotovitev pogojev za matično dejavnost in obravnava problematike razdelitve funkcij matičnih knjižnic in v tem okviru tudi dogovarjanje za ustrezno financiranje.

AD/1.

Tov. Miša Sepe je udeležencem posveta predstavila osnutek pogojev za imenovanje matičnih knjižnic, ki temelji na minimalnih predlaganih standardih za SIK. Osnutek je bil dopolnjen tudi z analizo kadrov, gradiva in prostorov v posameznih knjižnicah in sicer na osnovi statističnih podatkov za leto 1982.

V razpravi so udeleženci posveta ugotovili, da večina knjižnic ne dosega minimalnih standardov. Tako imajo npr. zadostno število delavcev (najmanj 2 delavca na vsakih 10.000 prebivalcev) le SIK iz Kočevja, Ljubljane-Center, Trbovelj in Vrhnika; standard z dvema knjigama na prebivalca pa dosejata le Ljubljana-Center in Vrhnika. Tudi glede nakupa, prostorske in tehnične opremljenosti številne knjižnice ne dosegajo niti minimalnih kriterijev za matičnost. Tako sta npr. knjižnici iz Logatca in Ribnice celo brez svojega telefona.

Tov. Ančka Korže-Strajnar je v razgovoru poudarila, da knjižnice, ki ne bodo izpolnjevale osnovnih pogojev za doseg matičnosti, ne bodo proglašene za matične knjižnice. Knjižnice, ki želijo biti pogojno imenovane za matične, pa morajo predložiti načrt razvoja do leta 1990, ki bo knjižnicam zagotavljal izpolnjevanje posebnih pogojev in bo sprejet v občinski razvojni načrt.

Tov. Irena Kernel (Ljubljana-Center) je predlagala, da se pri 2. točki osnutka posebnih pogojev za matične knjižnice "struktura gradiva" dopolni s "strukturom knjižničnega gradiva". Udeleženci so se tudi dogovorili, da bo delo občinskih matičnih knjižnic spremljala republiška matična služba, kar izhaja iz zakona o knjižničarstvu. Tov. Miša Sepe je tudi razložila, da bodo matične knjižnice vodile razvid le tistih knjižnic, ki bodo ustrezno organizirane.

Razprava je potekala tudi okoli problematike zbiranja statističnih podatkov, kjer je prisotnih še veliko neenotnih izhodišč.

Udeleženci posveta so v zaključku te točke soglasno sprejeli predlog posebnih pogojev za matično knjižnico.

AD/2.

Pri problematiki razdelitve matičnih nalog je tov. Miša Sepe izhajala iz nalog matičnih knjižnic, ki so opredeljene v zakonu o knjižničarstvu. Še enkrat je poudarila, da Strokovni svet za knjižničarstvo SR Slovenije ne bo predlagal za matično knjižnico tistih knjižnic, ki ne bodo dosegle minimalnih standardov; pogojno pa bo za matične knjižnice predlagal le tiste, ki bodo vgrajene v razvojne načrte občinskih kulturnih skupnosti.

Vsi udeleženci posveta so bili v glavnem zainteresirani, da bi do leta 1990 izpolnili pogoje, ki so potrebni za matičnost. Seveda je pri veliki večini knjižnic glavna ovira razvoja dokaj nizka prispevna stopnja občinskih kulturnih skupnosti in majhnih sredstev namenjenih knjižničarstvu.

S specifičnimi problemi pa se srečujejo same ljubljanske knjižnice, kjer so dokaj zabrisane občinske meje med uporabniki (npr. uporabniki KOŽ niso le občani Ljubljane-Center, ampak tudi drugih občin). Tov. Miša Sepe je predlagala, da bi se predstavniki teh knjižnic sestali s predstavniki mariborske skupnosti in skupnosti Obala, kjer naj bi izpostavili skupne naloge knjižnic na teh področjih (npr. usklajena nabavna politika, izobraževanje, dogovor glede standardov itd.).

AD/3.

Tov. Ančka Korže-Strajnar je poudarila potrebo po nadaljnem razvoju slovenskega knjižničarstva in še posebej SIK. Matične knjižnice v posameznih občinah se morajo v prihodnjem obdobju bolj intenzivno povezovati z družbeno-političnimi skupnostmi. Zato naj bi pred sprejemom srednjeročnih načrtov pripravile v svojih občinah problemske konference o stanju in razvoju knjižničarstva v občini. Udeležence posveta je informirala tudi o svojem članku v delegatskem glasilu zbora občanov Občan (1984, št. 7), kjer obravnava problematiko nadaljne usmeritve knjižničarstva. Vsaka knjižnica bi morala za pri-

hodnje obdobje izdelati tudi plan razvoja, kjer naj bi bili upoštevani temeljni standardi za SIK.

Tov. Mirko Popovič pa je poudaril najnost profesionalizacije in strokovnega izobraževanja knjižničarskih delavcev, kar naj bi bil eden izmed temeljev, da bi matične knjižnice dejansko postale knjižnično-informacijska središča.

AD/4.

Tov. Miša Sepe je poudarila naslednje točke:

1. Statistika: statistični podatki še vedno niso dovolj skrbno prikazani, čeprav so izrednega pomena za razne analitične prikaze. Prav tako je v zamudi izdelava statističnih obrazcev Zavoda SRS za statistiko.
2. Standardi za SIK: 10 knjižnic v SR Sloveniji že preizkuša standarde v praksi, ki naj bi bili na tej osnovi sprejeti v KSS konec leta 1984. Odločilnega pomena je, da problematika standardov pride na dnevni red razgovorov tudi v posameznih občinskih kulturnih skupnostih.
3. Akcija "Več knjig v knjižnice": v razpravi so udeleženci prikazali dokaj različne napore in izhodišča za uresničevanje te akcije v posameznih občinah.
4. Visokošolski študij bibliotekarstva: jeseni 1984 bo vpis za študij ob delu na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani. Pogoji za vpis bo dokončana PA - smer knjižničarstvo ali pa katerakoli višješolska izobrazba z opravljenim strokovnim izpitom za višjega knjižničarja. Tov. Miša Sepe je poudarila pomen strokovno in visokošolsko izobraženega kadra v procesu oblikovanja enotnega KIS v SR Sloveniji.

Zapisal:

Mirko Popovič

Z a p i s n i k

s 6.področnega posveta vodji splošnoizobraževalnih knjižnic dne 25.6.1984 ob 9.uri v prostorih Osrednje knjižnice občine Kranj.

Posveta so se udeležili vabljeni vodje SIK oz. njihovi namestniki iz naslednjih občin: Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Tržič. Iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani pa so bili prisotni A.Korže-Strajnar, M.Sepe in I.Marinko.

Posvet je vodila tov. Miša Sepe.

AD/1.

Tov.Sepetova je predstavila dnevni red in povedala, da se bliža rok, ko bo moral Strokovni svet za knjižničarstvo SR Slovenije predlagati matične knjižnice. Omenila je, da se 29.člen zakona o knjižničarstvu nanaša predvsem na strokovne kadre, gradivo in prostore, zato je tudi matična služba NUK naredila ustrezno analizo na osnovi minimalnih standardov in podatkov iz leta 1982. Prisotni so se strinjali, da je potreben za opravljanje matične službe celoten delavec. Ugotovili so, da je prostorska situacija, kakor v vsej Sloveniji, tudi na Gorenjskem zelo slaba. Glede opreme je tov.Sepetova prisotne seznanila z napori, ki jih NUK vlagata v uvajanje računalništva.

Tov.Koržetova je opozorila, da bo treba doseči vključitev knjižnic v družbeni sistem informiranja. Zakon ne imenuje konkretnih nosilcev tega sistema. Občinske kulturne skupnosti bodo morale sprejeti operacijski načrt, kako bodo knjižnice na njihovem področju dosegle pogoje. Tov.Koržetova je poudarila, da bodo knjižnice morale izpolniti te pogoje, sicer ne bodo predlagane za matične.

Prisotni so tudi predlagali, naj se citira vse člene v zvezi z matičnostjo.

Na vprašanje ravnatelja Kranjske knjižnice, če ne bi kazalo tehnične opreme natančneje opredeliti glede na realne možnosti, je tov.Koržetova obrazložila položaj v zvezi s tehnično opremljenostjo; povedala, da bosta knjižnično-informacijska centra najprej verjetno v Ljubljani in Mariboru, nato pa se bodo v ta sistem počasi vključevale še ostale knjižnice, zato je sedaj težko konkretno opredeliti opremo. Dejstvo je,

da nima smisla kupovati tehnične opreme za gradivo, ki ga knjižnica nima. Tov.Koržetova je tudi dejala, da se bodo v republiški center vključili SIKi le z gradivom, ki ga re= publika nima.

AD/2.

Tov.Sepetova se je pozanimala, če so se knjižnice že po= govorile o matičnosti na svojih občinah in prisotni so prišli do zaključka, da bodo knjižnice v Jesenicah, Radov= ljici, Škofji Loki in Tržiču le pogojno matične, vključile pa bodo matičnost v svoj program. Tov.Sepetova je predla= gala, naj knjižnice naredijo analizo z zadnjimi podatki in standardi za lastno situacijo in prikažejo stanje na občini.

AD/3.

Tov.Koržetova je v nadaljnjem razgovoru izrazila mnenje, da so knjižničarji doslej verjetno premalo popularizirali za= kon o knjižničarstvu in da bo v novem petletnem planu in ob imenovanju matičnih knjižnic treba angažirati vse sile, da se v občinah predstavi problematiko knjižničarstva na pro= blemskih konferencah, na katerih je treba povedati, kaj knjižničarstvo je, da se vključuje v BIS, da se v svoji razvojni politiki bistveno spreminja iz kulturnega središča v informacijsko središče. Tov.Koržetova je obvestila o svojem članku v Občanu, ki ga je napisala, da bi delegate opozorila na problematiko v zvezi z bibliotekarstvom.

AD/4.

Na koncu je tov.Sepetova predlagala prisotnim, naj srednje= ročne plane pripravijo po novih standardih; obvestila, da statistika še ni dala podatkov za leto 1983; da trenutno preizkuša standarde 10 knjižnic. Prisotni so povedali, da je v večini knjižnic akcija "Več knjig v knjižnice" stekla. Tov.Sepetova je še opozorila na spremembo pri odkupu KSS ter navzoče informirala o šolanju na 2.stopnji FSPN.

Zapisala:

Irena Marinko

Potek akcije "Več knjig v knjižnice"
(Poročajo vodje SIK na področnih sestankih)

(Miša Sepe)

Na področnih posvetih z vodji SIK, ki smo jih imeli proti koncu junija 1984, so knjižničarji 55 knjižnic poročali o poteku akcije "Več knjig v knjižnice".

V 23 občinah (28 če štejemo Maribor za 6 občin) z akcijo še niso začeli, pri čemer gre v 3 primerih (Maribor, Šmarje pri Jelšah, Gornja Radgona) za dogovorjeno premaknitev akcije na jesen, v več primerih so bili tik pred začetkom, v nekaterih občinah akcije sindikati niso sprejeli. Trbovlje pa izjavlja, da ima dovolj sredstev za knjige in zato akcija ni potrebna.

V 15 občinah so bili že opravljeni sestanki in dogovori, vendar knjižnice sredstev še niso prejele.

V 5. občinah je akcija že dala prve rezultate, vendar so sredstva še majhna.

V 12. občinah pa poteka akcija uspešno in so knjižnice že dobile finančna sredstva, čeprav akcija v večini občin še ni zaključena.

Zanimivo je, da se je ZK vključila v akcijo le v Novem mestu, in da občinski sveti v nekaterih primerih nakazujejo sredstva iz lastnih virov, ker se jim zdi pobiranje sredstev od članstva spričo gospodarske situacije neprimerno. V nekaterih občinah so izvedbo akcije v OZD zaupali kulturnim animatorjem, kar se mi ne zdi povsem v skladu z dogovorjenimi stališči. Očitno je tudi, da je uspeh akcije v največ primerih odvisen od pobude knjižnic in od njihovih stikov s političnimi organizacijami v občini. Največ knjižnic je izjavilo, da so občinski sveti reagirali šele na njihovo pobudo. Natančen pregled nad zbranimi sredstvi bomo dobili lahko šele ob koncu akcije, vendar prvi rezultati kažejo, da so bila prvotna predvidevanja preveč optimistična in bo zbranih sredstev znatno manj, kot smo pričakovali.

Občine, kjer se akcija še ni začela (stanje konec junija 1984)

1. Ajdovščina - akcija še ni stekla, vendar se pripravlja.
2. Gornja Radgona - akcija je bila dogovorjeno odložena na jesen.
3. Grosuplje - knjižnica je dala pobudo, občinski svet ZSS je proti temu, da bi se delavci v DO obremenjevali.

4. Hrastnik - knjižnica je dala pobudo, zaenkrat še ni bilo nobenega odziva.
5. Izola - akcija se še ni začela.
6. Kočevje - knjižnica je dala pobudo, vendar za akcijo ni zanimanja, imajo pa drugačen način sodelovanja. Že od 1972 je 20 DO včlanilo v SIK vse svoje delavce.
7. Koper - knjižnica je dala pobudo, vendar še ni odziva.
8. Krško - akcija se še ni začela.
9. Ljubljana-Center - knjižnica je dala pobudo, vendar še ni bilo odziva, občinski svet ZSS menda ni bil obveščen.
10. Ljubljana-Vič-Rudnik - knjižnica je dala pobudo, občinski svet ZSS čaka na pobudo mestnega sveta, v glavnem je do akcije odklonilen.
11. Ljutomer - akcija se ni začela, vendar bo stekla v kratkem.
12. Maribor - akcija je dogovorjeno odložena na jesen.
13. Mozirje - knjižnica je dala pobudo, akcija bo stekla v kratkem.
14. Ptuj - knjižnica je začela s pobudo že koncem lanskega leta, vendar akcija še ni stekla, najbrž bo občinski svet prispeval 1/2 predvidene vsote kar iz lastnih sredstev.
15. Radovljica - knjižnica je dala pobudo, sklicani so že prvi sestanki, akcija se bo v kratkem začela.
16. Ravne - že dolgo imajo neke vrste vzajemno knjižnico in zelo dobre stike z železarno, zato se jim akcija ne zdi potrebna.
17. Sevnica - akcija se še ni začela.
18. Sežana - knjižnica je dala pobudo, vendar občinski svet ZS akciji nasprotuje.
19. Šmarje pri Jelšah - knjižnica je dala pobudo, z občinskim svetom so dogovorjeni, da bodo predstavili začetek akcije na jesen.
20. Tolmin - dogovarjajo se za sestanek na katerem bi se podrobno dogovorili o začetku in poteku akcije.
21. Trbovlje - knjižnica meni, da akcija ni potrebna, lani in letos ima na voljo dovolj sredstev za nakup knjig.
22. Velenje - akcija se bo v kratkem začela, občinski svet ZS si za akcijo zelo prizadeva.
23. Zagorje - knjižnica je dala pobudo, ki pa je ostala povsem brez odmeva.

Občine, kjer je akcija že stekla, vendar finančnih rezultatov ni.

1. Brežice - SZDL je že sklicala sestanek, vendar knjižnica še ni pripravila zahtev.
2. Celje - akcija je v teku.
3. Cerknica - pogovori in dogovori so že opravljeni, z zbiranjem sredstev bodo pričeli v jeseni.
4. Črnomelj - akcija je v teku.
5. Domžale - akcija je v teku, dogovorjeno je, da bo sredstva prispeval občinski svet ZS in to v jeseni.
6. Kamnik - pogovori so že v teku, akcija se bo kmalu začela.
7. Kranj - akcija je v teku, vendar sredstva še niso zbrana.
8. Lendava - akcija je v teku, sredstev še ni.
9. Ljubljana-Bežigrad - pogovori in sestanki so opravljeni, akcijo je močno podprla SZDL, sredstev še ni.
10. Metlika - Občinski svet je dal pobudo, vendar knjižnica še ni pripravila potreb (ni profesionalca).
11. Postojna - DO so že dobile poziv in utemeljitev, knjižnica je v dogovoru z občinskim svetom, da bo prispeval iz svojih sredstev v primeru, da med delavci ne bo dovolj odziva.
12. Radlje ob Dravi - akcija je v teku.
13. Slovenj Gradec - na pobudo knjižnice je akcija stekla.
14. Trebnje - akcija je stekla šele na pobudo knjižnice.
15. Žalec - pobudo je dala knjižnica, sestanki se še sklicujejo.

Občine, v katerih je akcija že dala prve rezultate.

1. Dravograd - sredstva je prispeval občinski svet ZS.
2. Laško - akcija je stekla, vendar se sredstva le počasi stekajo, akcijo so podaljšali do jeseni.
3. Litija - prva sredstva se že stekajo.
4. Ribnica - knjižnica je dobila okrog 10.000 din.
5. Slovenska Bistrica - občinski svet je iz svojih sredstev prispeval 20.000 din, ostalo bodo zbrali jeseni.

Občine v katerih akcija razmeroma uspešno poteka in kjer je v knjižnicah že zbranih tudi nekaj več sredstev.

1. Idrija - Knjižnica je dobila 100.000 din, vendar akcija še ni zaključena in poteka še zbiranje sredstev po DO.
2. Ilirska Bistrica - Knjižnica je že dobila 60.000 din, poleg tega pa so nekatere DO dodale še posebna sredstva (banka 12.000 din, kinoprojektor, glasbeni stolp).
3. Jesenice - Knjižnica je dobila 100.000 din.

4. Logatec - Knjižnica je dobila 60.000 din, vendar akcija še ni zaključena.
5. Murska Sobota - akcija je še v teku, saj načrtujejo zaključek šele drugo leto ob kulturnem prazniku, vrhunec pa v oktobru - ob mesecu knjige. Dosedaj se je zbralo okrog 70.000 din.
6. Nova Gorica - akcijo so vgradili v že vspostavljeno sodelovanje z OZD, bibliobus, včlanjevanje bralcev idr.
7. Novo mesto - akcija je v polnem teku, dobili so že sredstva od Občinskega sveta ZS in od ZK, prav tako po teka po OZD, kjer pa še ni zaključena. Posebno dober odziv v OZD šolstva in kulture.
8. Ormož - Knjižnica je že dobila 60.000 din, akcija še ni zaključena.
9. Piran - Knjižnica je že dobila 50.000 din od občinskega sveta ZS, ostalo še v teku.
10. Škofja Loka - Knjižnica je že dobila 150.000 din, za ta denar je že nabavila knjige in pripravila razstavo, vendar za razstavo ni bilo primernega zanimanja. 150.000 din pa načrtujejo, da bodo zbrali v letu 1985.
11. Tržič - akcija je še v teku, zaenkrat je dobila knjižnica 30.000 din, vendar se sredstva še zbirajo.
12. Vrhnika - akcija lepo poteka, družbeno politične organizacije so se maksimalno zavzele za njo.

Izdala, založila in razmnožila Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana, Turjaška 1. Uredila Miša Sepe. Odgovarja Tomo Martelanc. Naklada 350 izvodov. Cena 20 din.

YU ISSN 0350-3577